

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Ondřeje Mrákoty a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **J. C.**, zastoupen JUDr. Tomášem Hlaváčkem, advokátem se sídlem Kořenského 1107/15, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, Praha 10, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2018, č. j. 5 A 128/2015 - 49, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím ze dne 15. 7. 2015, č. j. 49378/ENV/15, žalovaný (dále jen „stěžovatel“) zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Českého hydrometeorologického ústavu (dále též „ČHMÚ“ nebo „povinný subjekt“) ze dne 17. 6. 2015, č. j. P15002105/117 (dále jen „rozhodnutí I. stupně“), jímž ČHMÚ jako povinný subjekt odmítl dle § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v relevantním znění, poskytnout žalobci informace na základě jeho žádosti ze dne 23. 3. 2015, kterou žádal o poskytnutí údajů o denní průměrné teplotě a srážkách ve všech měřicích stanicích ČHMÚ za celou dobu, za níž má ČHMÚ tyto informace v elektronické podobě, ve strojově čitelném formátu.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí stěžovatele žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který jí rozsudkem ze dne 27. 6. 2018, č. j. 5 A 128/2015 - 49, vyhověl, zrušil obě výše uvedená rozhodnutí a současně povinnému subjektu nařídil poskytnout žalobci do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku informace ve strojově čitelném formátu o denní průměrné teplotě a srážkách na všech měřicích stanicích ČHMÚ za dobu, za kterou má tyto informace ČHMÚ k dispozici v elektronické podobě.

[3] Rozsudek krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností, v níž zároveň požádal Nejvyšší správní soud, aby jí byl přiznán odkladný účinek.

[4] Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatel odůvodňuje tím, že výkon napadeného rozsudku by pro stěžovatele (resp. ČHMÚ) znamenal nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; přiznání odkladného účinku přitom není v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Na základě napadeného rozsudku je ČHMÚ povinen poskytnout žalobci informace ve strojově čitelném formátu o denní průměrné teplotě a srážkách na všech měřicích stanicích ČHMÚ, a to za dobu, za kterou má ČHMÚ tyto informace v elektronické podobě k dispozici. Meteorologická a klimatologická měření probíhají v síti 733 stanic ve správě ČHMÚ. Vzhledem k množství měřicích stanic a období několika desítek let se jedná o rozsáhlý objem údajů, jež vznikly odborným zpracováním dat obdržených z jednotlivých měřicích stanic. Odborné zpracování dat přitom ČHMÚ v souladu s předpisy upravujícími jeho činnost poskytuje zájemcům jako službu za úplatu. Zpřístupněním takového rozsahu údajů třetí osobě dojde ke ztrátě příjmů z úhrad za poskytnutou službu; rozsáhlá data přitom budou dána do dispozice třetí osobě, která s nimi může dále nakládat dle svého uvážení (včetně prodeje dat či užití při vlastním podnikání). Z odborné činnosti ČHMÚ by tak neoprávněně profitovala třetí osoba a ČHMÚ oproti tomu ztratí možnost využívat výsledků své odborné činnosti. Zpřístupněním požadovaných informací vznikne také právní nejistota u všech smluvních vztahů, které doposud ČHMÚ uzavřel a jež jsou po právní stránce aktivní; vyloučit nelze ani možnost vzniku povinnosti vrátit finanční dotace z fondů EU či ostatních států, což by vedlo ke zrušení mnoha významných výzkumných projektů v dané vědecké oblasti. V důsledku okamžitého výkonu napadeného rozsudku by byla konkrétním, zásadním a nevratným způsobem negativně ovlivněna hospodářská činnost ČHMÚ.

[5] Žalobce navrhl zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Uvedl, že pro jeho přiznání nejsou splněny podmínky stanovené zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Přiznání odkladného účinku má být výjimečným institutem v řádně odůvodněných případech. Vznik nepoměrně větší újmy je snáze představitelný na straně účastníka správního řízení nežli žalovaného správního orgánu. Podle žalobce stěžovatel nedostal povinnosti osvědčení hrozící újmy, neboť neuvedl žádný konkrétní příklad, který smluvní vztah a z jakého důvodu bude narušen poskytnutím předmětných informací žalobci. V žádné ze smluv uzavřených ČHMÚ zveřejněných v Registru smluv není zakotveno ustanovení, jež by vedlo k přímé či nepřímé sankci vůči povinnému subjektu. Pokud je stěžovatel přesvědčen o opaku, měl to doložit. Jeho obrana je dle žalobce pouze účelová. Délka řízení před městským soudem stěžovateli a povinnému subjektu poskytla dostatečný prostor pro přijetí opatření omezujících újmu vzniklou poskytnutím požadovaných informací. Žalobce se domnívá, že existuje důležitý veřejný zájem na poskytnutí předmětných informací, protože proměna české krajiny, klimatu, stav srážek a změny teplot jsou legitimními tématy veřejné diskuze.

[6] Nejvyšší správní soud věc posoudil následujícím způsobem.

[7] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přičemž za tím účelem přiměřeně užije § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s., ve znění účinném od 1. 1. 2012, je k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti třeba, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním

pokračování

odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a současně přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Kasační stížnost je přitom mimořádným opravným prostředkem, neboť směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského (resp. městského) soudu. K přiznání odkladného účinku, tím spíše, je-li navrhován správním orgánem, by proto mělo docházet pouze ve zcela ojedinělých případech. Návrh stěžovatele, který je správním orgánem, je třeba hodnotit ve světle názoru vyjádřeného v usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, publ. pod č. 1255/2007 Sb. NSS (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), jakkoli se týká ještě předcházející právní úpravy odkladného účinku: „*S ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti k jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům, které zákon opisuje slovy o nenahraditelné újmě.*“ V citovaném rozhodnutí rozšířený senát Nejvyššího správního soudu příkladmo uvádí jako relevantní situaci pro udělení odkladného účinku případy vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku.

[9] V právně obdobné věci již Nejvyšší správní soud rozhodoval o návrhu žalovaného správního orgánu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v usnesení ze dne 22. 2. 2018, č. j. 7 As 22/2018 - 47, jímž přiznal odkladný účinek a konstatoval: „*Stěžovatel [žalovaný správní orgán - pozn. NSS] je na základě napadeného rozsudku bezpodmínečně povinen poskytnout žalobci požadované informace. Posuzovaná věc je specifická tím, že pokud stěžovatel vyhoví povinnosti uložené mu pravomocným napadeným rozsudkem, budou jeho kroky nevratné, neboť informace, jejichž poskytnutí je mezi stranami sporné, již budou vyjeveny. Rozsudek Nejvyššího správního soudu, kterým by případně bylo kasační stížnosti stěžovatele vyhověno, by tak byl pouze v tomto ohledu formálním a akademickým aktem. Odhlédnout rovněž nelze od vynaložených nákladů spojených s poskytnutím požadovaných informací. Naproti tomu újma brozící žalobci přiznáním odkladného účinku je ve srovnání s újmou brozící stěžovateli znatelně nižší, neboť bude spočívat - v případě nevyhovění kasační stížnosti - pouze v pozdějším vyřízení žalobcovy žádosti o poskytnutí informací (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2016, č. j. 2 As 256/2016 - 40, nebo ze dne 6. 9. 2017, č. j. 2 As 313/2017 - 17). Závěrem Nejvyšší správní soud uvádí, že mu není známo, že by přiznáním odkladného účinku mohlo dojít k újmě na důležitém veřejném zájmu.*“

[10] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že rovněž v této věci se jedná - s ohledem na její povahu a skutkové i právní okolnosti - o jeden z výjimečných případů, ve kterých je třeba návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku vyhovět.

[11] Stěžovatel je na základě napadeného rozsudku povinen poskytnout žalobci ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci rozsudku požadované informace. Pokud stěžovatel uvedené povinnosti vyhoví, budou jeho kroky nevratné, neboť informace, jejichž poskytnutí je mezi účastníky sporné, již budou vyjeveny. Rozsudek Nejvyššího správního soudu, kterým by případně bylo kasační stížnosti stěžovatele vyhověno, by byl pouze formálním a akademickým aktem. Za popsané situace nemůže být důvodem pro nepřiznání odkladného účinku ani délka řízení před městským soudem, jak argumentoval žalobce. Podstatná je také skutečnost, že u informací, jejichž poskytnutí žalobce žádá, není

vyloučeno jejich poskytování pouze za úplatu, neboť ČHMÚ je státní příspěvkovou organizací, jejíž některé činnosti - poskytování zjištěných dat týkajících se teplot a srážek nevyjímaje - mohou zřejmě generovat zisk [na úrovni zákona viz ustanovení týkající se hospodaření příspěvkových organizací, zejm. § 53 a násl. zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), v relevantním znění]. Nelze tedy opomenout ani náklady spojené s poskytnutím požadovaných informací, jakož i celkové potenciální finanční důsledky výkonu napadeného rozsudku, pokud by Nejvyšší správní soud dospěl k názoru o nezákonnosti právního posouzení městského soudu. Naproti tomu újma hrozící žalobci přiznáním odkladného účinku je ve srovnání s újmou hrozící stěžovateli, resp. ČHMÚ, znatelně nižší, neboť bude spočívat - v případě nevyhovění kasační stížnosti - pouze v pozdějším vyřízení žalobcovy žádosti o poskytnutí informací. Nejvyšší správní soud v projednávané věci neshledal, že by přiznáním odkladného účinku mohlo dojít k újmě na důležitém veřejném zájmu.

[12] K tvrzení žalobce, že stěžovatel neuvedl žádný konkrétní příklad smluvního vztahu, v němž by vznikla újma poskytnutím požadovaných informací žalobci, ani příklad týkající se hrozící přímé či nepřímé sankce, Nejvyšší správní soud připomíná, že v řízení o návrhu na přiznání odkladného účinku je třeba osvědčit existenci hrozícího nebezpečí újmy, nikoliv prokázat zcela konkrétní skutečnosti. Jak již je uvedeno výše, zdejší soud má existenci hrozící újmy za osvědčenou. Konečně je třeba uvést, že ani skutečnost, že změny klimatu a proměna české krajiny jsou legitimním tématem veřejné diskuze, nemůže být ve světle výše uvedených okolností důvodem nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti a bezprostředního poskytnutí požadovaných dat žalobci.

[13] Ze shora uvedeného vyplývá, že v posuzované věci byly splněny obě podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vyžadované v § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

[14] Závěrem Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že z usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. července 2018

Mgr. Ondřej Mrákota
předseda senátu